

**Комунальний заклад “Дошкільний навчальний заклад (ясла - садок)
№ 240 комбінованого типу Харківської міської ради”**

СХВАЛЕНО

педагогічною радою комунального
закладу «Дошкільний навчальний
заклад (ясла-садок) №240 Харківської
міської ради»
протокол № 1 від « 31» серпня 2022

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач комунального закладу
«Дошкільний навчальний заклад (ясла-
садок) №240 Харківської міської ради»
підпис _____ О.М.Рибалко
«31» серпня 2022

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

**комунального закладу “Дошкільний навчальний заклад (ясла -
садок) № 240 комбінованого типу Харківської міської ради”.
на 2022/2023 навчальний рік**

м. Харків
2022

Освітня програма закладу на 2022\2023 навчальний рік

СХВАЛЕНО

педагогічною радою комунального закладу «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №240 Харківської міської ради»
протокол № 1 від « 31» серпня 2022

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач комунального закладу «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №240 Харківської міської ради»
підпис _____ О.М.Рибалко
« 31 » серпня 2022

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

комунального закладу “Дошкільний навчальний заклад (ясла - садок) № 240 комбінованого типу Харківської міської ради”.
на 2022/2023 навчальний рік

Харків-2022

Зміст

Вступ.....	
Розділ I. Загальний обсяг навантаження та очікувані результати навчання (набуті компетентності)	
Розділ II. Перелік, зміст, тривалість і взаємозв’язок освітніх ліній, логічна послідовність їх реалізації.....	
Розділ III. Форми організації освітнього процесу.....	
Розділ IV. Система внутрішнього забезпечення якості освіти	

Вступ

Згідно листа МОН від 02.04.2022 р. № 1/3845-22 «Про рекомендації для працівників закладів дошкільної освіти на період дії воєнного стану в Україні» першочерговими завданнями ЗДО у воєнний час у 2022/2023 навчальному році є:

- налагодження ефективної комунікації учасників освітнього процесу;
- відновлення освітнього процесу;
- зарахування до закладу дітей раннього та дошкільного віку із числа внутрішньо переміщених осіб за місцем тимчасового проживання;
- організація освітнього процесу в ЗДО для всіх дітей;
- своєчасне надання керівником ЗДО запиту до засновника щодо наявності проблем і можливих шляхів їх вирішення;
- створення у ЗДО безпечних умов для всіх учасників освітнього процесу;
- створення умов для підвищення фахового рівня педагогічних працівників щодо організації освітнього процесу за дистанційною та змішаною формами організації освітнього процесу й надання педагогічної підтримки дітям раннього та дошкільного віку, у тому числі й з особливими освітніми потребами, їхнім батькам;
- здійснення інформаційної підтримки та психологічного супроводу учасників освітнього процесу;
- здійснення співпраці з інклюзивними ресурсними центрами (далі - ІРЦ);
- застосування інструментів управлінської діяльності для вирішення надзвичайних ситуацій.
- організації комунікації з учасниками освітнього процесу посідає ключове місце.

Відповідно до статті 4 Закону України «Про дошкільну освіту» Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №240 Харківської міської ради» у 2022/2023 навчальному році спрямовує діяльність на забезпечення всебічного розвитку дитини дошкільного віку відповідно до її задатків, нахилів, здібностей, індивідуальних, психічних та фізичних особливостей, культурних потреб; формування у дитини дошкільного віку моральних норм, набуття нею життєвого соціального досвіду.

Освітня програма Комунального закладу «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №240 Харківської міської ради» на 2022/2023 навчальний рік розроблена на виконання Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту» та згідно з Базовим компонентом дошкільної освіти, затвердженим

наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 12.01.2021.

Освітня програма окреслює підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення вихованцями обов'язкових результатів навчання (набуття компетентностей), визначених Базовим компонентом дошкільної освіти.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навантаження та очікувані результати навчання (набуті компетентності);
- перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх ліній, логічну послідовність їх реалізації;
- форми організації освітнього процесу;
- систему внутрішнього забезпечення якості освіти.

Зміст освітньої програми передбачає:

- формування основ соціальної адаптації та життєвої компетентності дитини;
- виховання елементів природо-доцільного світогляду, розвиток позитивного емоційно-ціннісного ставлення до довкілля;
- утвердження емоційно-ціннісного ставлення до практичної та духовної діяльності людини;
- розвиток потреби в реалізації власних творчих здібностей.

Мета і завдання освітньої програми:

- забезпечення якісної організації та здійснення освітнього процесу в ЗДО;
- створення умов, комфортних для розвитку пізнавальних і психічних процесів дітей, їхньої спрямованості на активність у соціумі;
- забезпечення реалізації можливостей і здібностей кожної дитини;
- створення в групах атмосфери гуманного та доброзичливого ставлення до всіх вихованців, що сприятиме вихованню у них товарищескості, доброзичливості, допитливості, ініціативності, формуванню самостійності і творчості;
- турбота про здоров'я, емоційне благополуччя та своєчасний всебічний розвиток кожної дитини;
- максимальне використання різноманітних видів дитячої діяльності, їх інтеграція задля підвищення ефективності освітнього процесу;
- творча організація (креативність) освітнього процесу;
- варіативність використання навчального матеріалу з метою розвитку творчості з урахуванням інтересів і здібностей кожної дитини;
- забезпечення шанобливого ставлення до результатів дитячої творчості;
- єдність підходів до виховання дітей в умовах закладу дошкільної освіти та сім'ї;
- організація психолого-педагогічної підтримки дітей у відповідності з їх віковими та індивідуальними особливостями і здібностями, розвиток

- здібностей і творчого потенціалу кожної дитини як суб'єкта відносин з самим собою, іншими дітьми, дорослими та світом;
- забезпечення психолого-педагогічної підтримки сім'ї та підвищення компетентності батьків у питаннях розвитку освіти, охорони і зміцнення здоров'я дітей;
 - підвищення професійної майстерності педагогів дошкільної освіти.

Організація освітнього процесу в ЗДО у 2022/2023 навчальному році буде здійснюватися відповідно до власної концепції «Формування інноваційної культури педагога як важливого чинника забезпечення якісної освіти, реалізації державних освітніх ініціатив, творчого та гармонійного розвитку особистості дошкільника» за пріоритетним напрямом (гармонійний розвиток особистості дошкільника) та буде спрямована на реалізацію таких завдань:

1. Розпочати активізацію роботи педагогів щодо залучення батьків до співпраці з питань формування у дітей знань про основи безпеки життєдіяльності та здоров'язбережувальної компетентності в умовах воєнного часу.
2. Продовжити роботу щодо формування у дошкільників соціально-громадянської компетентності, формування у дітей навичок, орієнтованих на сталий розвиток та розвивати духовний потенціал особистості дитини дошкільного віку шляхом національно-патріотичного виховання.
3. Продовжувати роботу по охороні життя, зміцненню здоров'я, фізичного розвитку дошкільника, створюючи емоційно-позитивний мікроклімат між усіма учасниками освітньо-виховного процесу.

Педагоги ЗДО забезпечують засвоєння здобувачами освіти обов'язкового мінімуму змісту дошкільної освіти на рівні вимог Базового компонента дошкільної освіти – Державного стандарту дошкільної освіти України.

Обов'язковий мінімум передбачає:

- компетентнісний підхід до розвитку особистості, збалансованість набутих знань, умінь, навичок, сформованих бажань, інтересів, намірів та особистісних якостей і вольової поведінки дитини;
- надання пріоритету соціально-моральному розвитку особистості, формування у дітей узгоджувати особисті інтереси з колективними;
- формування у дітей цілісної, реалістичної картини світу, основ світогляду;
- забезпечення індивідуального особистісного розвитку.

Забезпечення наступності і перспективності в освітньому процесі між дошкільною і початковою освітою полягає у послідовності чинних програм розвитку, навчання і виховання дітей дошкільного віку та освітньої програми для 1 класу початкової школи.

Формування позитивної мотивації здобувачів освіти до освітньої діяльності здійснюється через розвиток життєвих компетентностей, необхідних для успішної самореалізації в суспільстві.

Розділ I

Загальний обсяг навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти

Освітній процес у Комунальному закладі «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №240 Харківської міської ради» здійснюється відповідно до програмно-методичного забезпечення та є єдиним комплексом освітніх компонентів для досягнення вихованцями результатів навчання (набуття компетентностей), визначених Базовим компонентом дошкільної освіти, чинними освітніми комплексними та парціальними програмами, рекомендованими Міністерством освіти і науки України.

Відповідно до рішення педагогічної ради Комунального закладу «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №240 Харківської міської ради» (протокол №1 від 31 серпня 2022 року) освітній процес здійснюється за програмами, рекомендованими Міністерством освіти і науки України.

Зміст інваріантної складової Базового компонента дошкільної освіти забезпечується через:

-освітню програму для дітей від двох до семи років «Дитина», рекомендованої Міністерством освіти і науки України (Лист ІМЗО від 14.07.2020 № 22.1/12-Г-572Лист МОН від 23.07.2020 № 1/11-4960)

Програми для роботи з дітьми, які мають особливі освітні потреби:

- Програма розвитку дітей дошкільного віку зі зниженим слухом «стежки у світ» (авт. кол.: Жук В. В., Литовченко С. В., Максименко Н. Л. та ін.); 2013 рік;
- Програма розвитку глухих дітей дошкільного віку (за редакцією К.В. Луцько), 2013 рік;
- Корекційна робота з розвитку мовлення дітей п'ятого року життя з фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення. Програмно-методичний комплекс(авт... Рібцун Ю.В.);2019 рік;
- Корекційна робота з розвитку мовлення дітей четвертого року життя із загальним недорозвиненням. Програмно – методичний комплекс (авт... Рібцун Ю.В.);2019 рік;
- Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення. (авт.. Трофименко Л.І.);2019рік;
-

Парціальні освітні програми:

- «Про себе треба знати, про себе треба дбати», програма з основ здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей віком від 3 до 6 років (авт. Лохвицька Л. В.), 2018 рік;
- «Вчимося жити разом», програма з розвитку соціальних навичок ефективної взаємодії дітей від 4 до 6-7 років (авт. Піроженко Т.О., Хартман О.Ю.) , 2016 рік;
- «Казкова фізкультура», програма з фізичного виховання дітей раннього та дошкільного віку (авт.Єфименко М.), 2019 рік;
- «Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку» (парціоанальна програма для закладів дошкільної освіти), 2019 рік;
- «Скарбниця моралі» (Лохвицька Л.В.) – видання 2-ге оновлене зі змінами і доповненнями), 2019 рік;
- «Дитяча хореографія», навчальний методичний посібник (Шевчук А.С.), 2020 рік;
- «Вітаю театру. Парціанальна програма (для дітей старшого дошкільного віку» (Макаренко Л.В.), 2019 рік.

У 2022/2023 навчальному році, у зв'язку з воєнним станом, гуртки працювати не будуть.

Мова навчання та виховання дітей українська.

Методична тема ЗДО:

Впровадження особистісно орієнтованої моделі освіти, виховання духовної, патріотичної, гуманної, здорової, здатної до творчої самореалізації, життєво-компетентної особистості згідно вимог визначених Базовим компонентом дошкільної освіти (нова редакція) та освітньої програм розвитку дитини від народження до шести років «Я у Світі». Лист ІМЗО від 04.06.2019 № 22.1/12-Г-317 Лист МОН від 12.07.2019 № 1/11-6326.

Планування та організація життєдіяльності у ЗДО здійснюється за режимними моментами з урахуванням блочно-тематичного принципу планування.

У 2022/2023 навчальному році в зв'язку з воєнним станом в Україні у ЗДО почнуть функціонуватимуть такі групи тільки за умови повернення до офлайн-навчання :

№ з/п	Номер групи	Вік дітей	Режим роботи	Термін перебування дітей
1.	№ 9	ранній вік	7 ⁰⁰ - 19 ⁰⁰	12-х годинне перебування
2.	№1	молодший дошкільний вік	7 ⁴⁵ – 16 ⁴⁵	9-ти годинне перебування
3.	№ 10	молодший дошкільний вік	7 ⁴⁵ – 16 ⁴⁵	9-ти годинне перебування
4.	№ 5	середній дошкільний вік	7 ⁴⁵ – 19 ⁰⁰	12-ти годинне перебування
5.	№ 7	середній дошкільний вік	7 ⁴⁵ – 16 ⁴⁵	9-ти годинне перебування
6.	№ 8	середній дошкільний вік	7 ⁴⁵ – 16 ⁴⁵	9-ти годинне перебування
7.	№ 2	старший дошкільний вік	7 ⁴⁵ – 16 ⁴⁵	9-х годинне перебування
8.	№ 3	старший дошкільний вік	7 ⁴⁵ – 18 ¹⁵	10,5-ти годинне перебування
9.	№ 4	старший дошкільний вік	7 ⁴⁵ – 16 ⁴⁵	9-ти годинне перебування
10.	№ 6	старший дошкільний вік	7 ⁰⁰ - 19 ⁰⁰	12-ти годинне перебування

З метою реалізації Базового компонента дошкільної освіти, вищезазначених освітніх програм та відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України 20.04.2015 № 446 «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності», листа Міністерства освіти і науки України «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності» від 30.07.2020р. №1/9-411, у 2022/2023 навчальному році в ЗДО загальний обсяг тижневого навантаження за віковими групами становитиме:

Розподіл групових фронтальних занять на тиждень у 2022/2023 навчальному році у групах перебуванням 5-денного робочого тижня за програмою «Дитина»,

рекомендованою МОН України від Лист ІМЗО від 14.07.2020 № 22.1/12-Г-572,
Лист МОН від 23.07.2020 № 1/11-4960,

**Розподіл дистанційних занять на тиждень
у 2022/2023 навчальному році**

Орієнтовні види діяльності за освітніми лініями				
	Різнювіко ва група(від 3 до 5 років)	друга молодша (від 3 до 4 років)	середня (від 4 до 5 років)	старша (від 5 до 6 (7) років)
Ознайомлення із соціумом	2	2	2	3
Ознайомлення з природним довкіллям	1	1	1	2
Художньо-продуктивна діяльність (музична, образотворча, театральна тощо) ¹	5	4	5	5
Сенсорний розвиток	-	-	-	-
Логіко-математичний розвиток	1	1	1	2
Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування	3	3	3	3
Здоров'я та фізичний розвиток ²	3	3	3	3
Загальна кількість занять на тиждень	12	11	12	15
Реалізація варіативної складової Базового компоненту дошкільної освіти (гурткова робота)	1	1	1	1
Максимальна кількість занять на тиждень ³	13	12	13	16

– ¹ Заняття з художньої літератури планується таким чином: у середній та старшій групах 1 заняття на тиждень може бути проведено за рахунок кількості занять з художньо-продуктивної діяльності; з розвитку мовлення у другій молодшій групі; інтегруватися у вище названі заняття у першій молодшій групі та групі раннього віку.

– ² Години, передбачені для фізкультурних занять, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження на дітей.

– ³ Максимально допустима кількість занять у першій половині дня в молодшій та середній групах не перевищує двох, у старшій – трьох організованих навчальних занять. Зменшення навантаження на дітей відбувається за рахунок реалізації блочно-тематичного принципу планування, проведення інтегрованих занять, під час яких реалізуються завдання занять різних типів.

Розділ II

Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх ліній, логічна послідовність їх вивчення

Зміст освітнього процесу в ЗДО у 2022/2023 навчальному році спрямований на формування та розвиток компетентностей вихованців відповідно до освітніх ліній Базового компонента:

Освітня лінія	Зміст освітнього процесу
Особистість дитини	Передбачає: - формування позитивного образу «Я», створення бази особистісної культури дитини, її активної життєдіяльності; - виховання в дитини позитивного ставлення до своєї зовнішності, формування основних фізичних якостей, рухових умінь, культурно-гігієнічних, оздоровчих навичок та навичок безпечної життєдіяльності. На кінець дошкільного періоду життя в дитини мають бути сформовані базові якості особистості: довільність, самостійність і відповідальність, креативність, ініціативність, свобода поведінки і безпечність, самосвідомість, самоставлення, самооцінка.
Дитина в соціумі	Передбачає: формування у дітей навичок соціально визнаної поведінки, вміння орієнтуватись у світі людських взаємин, готовності співпереживати та співчувати іншим. Завдяки спілкуванню з дорослими, як носіями суспільно-історичного досвіду людства, в дитини з'являються інтерес та вміння розуміти інших, долучатися до спільної діяльності з однолітками та дорослими, об'єднувати з ними свої зусилля для досягнення спільного результату, оцінювати власні можливості, поважати бажання та інтереси інших людей. Взаємодія з іншими людьми є своєрідним видом входження дитини в людський соціум, що вимагає уміння узгоджувати свої інтереси, бажання, дії з іншими членами суспільства.
Дитина в природному довкіллі	Передбачає: природничу освіченість через наявність уявлень дитини про живі організми і природне середовище, багатоманітність явищ природи, причинно-наслідкові зв'язки у природному довкіллі та взаємозв'язок природних умов, рослинного і тваринного світу, позитивний і негативний вплив людської діяльності на стан природи. Ціннісне ставлення дитини до природи виявляється у її природодоцільній поведінці: виважене ставлення до рослин і тварин; готовність включатись у практичну діяльність, що пов'язана з природою; дотримання правил природокористування. Містить доступні дитині дошкільного віку уявлення про природу планети Земля та Всесвіт,

	розвиток емоційно-ціннісного та відповідального екологічного ставлення до природного довкілля.
Мовлення дитини	<p>Передбачає: засвоєння дитиною культури мовлення та спілкування, елементарних правил користування мовою у різних життєвих ситуаціях. Оволодіння мовою як засобом пізнання і способом специфічно людського спілкування є найвагомим досягненням дошкільного дитинства. Мова виступає «каналом зв'язку» для одержання інформації з немовних сфер буття, засобом пізнання світу від конкретно-чуттєвого до понятійно-абстрактного. Мовленнєве виховання забезпечує духовно-емоційний розвиток дитини через органічний зв'язок із національним вихованням. Мовленнєва діяльність дітей дошкільного віку складається із різних видів говоріння та слухання, під час якої формуються мовленнєві вміння і навички. Вивчення української мови в дошкільних навчальних закладах національних спільнот передбачає залучення дітей інших національностей, які є громадянами України, до оволодіння українською мовою як державною на рівні вільного спілкування з іншими дітьми і дорослими, виховання інтересу та позитивного ставлення до української мови.</p>
Дитина в світі культури	<p>Передбачає: формування почуття краси в її різних проявах, ціннісного ставлення до змісту предметного світу та світу мистецтва, розвиток творчих здібностей, формування елементарних трудових, технологічних та художньо-продуктивних навичок, самостійності, культури та безпеки праці. Результатом оволодіння дитиною різними видами предметної та художньої діяльності є сформоване емоційно-ціннісне ставлення до процесу та продуктів творчої діяльності, позитивна мотивація досягнень; здатність орієнтуватися в розмаїтті властивостей предметів, розуміти різні способи створення художніх образів, виявляти інтерес до об'єктів, явищ та форм художньо-продуктивної діяльності, а також оволодіння навичками практичної діяльності, культури споживання.</p>
Гра дитини	<p>Передбачає: розвиток у дітей творчих здібностей, самостійності, ініціативності, організованості в ігровій діяльності та формування у них стійкого інтересу до пізнання довкілля і реалізації себе в ньому. Гра забезпечує задоволення ігрових уподобань кожної дитини, сприяє виникненню дружніх, партнерських стосунків та ігрових об'єднань за інтересами, спонукає до обміну думками, оцінювання себе й інших, заохочує до імпровізації, висловлювання власних оцінно-етичних суджень.</p>
Дитина в сенсорно-	<p>Передбачає: сформованість доступних для дитини дошкільного віку уявлень, еталонів, що відображають ознаки, властивості та</p>

пізнавальному просторі	відношення предметів і об'єктів довколишнього світу. Показником сформованості цих уявлень є здатність дитини застосовувати отримані знання у практичній діяльності (ігрова, трудова, сенсорно-пізнавальна, математична тощо), оволодіння способами пізнання дійсності, розвиток у неї наочно-дієвого, наочно-образного, словесно-логічного мислення. Сенсорно-пізнавальна освітня лінія спрямована на інтеграцію змісту дошкільної освіти, формування у дітей пошуково-дослідницьких умінь, елементарних математичних уявлень, цілісної картини світу, компетентної поведінки в різних життєвих ситуаціях.
------------------------	--

Реалізуючи вищезазначений зміст освітнього процесу, педагогічні працівники забезпечують досягнення очікуваних результатів навчання, визначених у освітніх програмах, зазначених у розділі I.

Відповідно до Базового компоненту дошкільної освіти у ЗДО визначено зміст і структуру освітнього процесу за інваріантною складовою. Інваріантна складова змісту дошкільної освіти сформована на державному рівні і є обов'язковою. Інваріантну частину змісту освіти систематизовано відповідно до Базового компонента дошкільної освіти за вище названими освітніми лініями. У закладі забезпечується неперервність змісту освітніх ліній, а також наступність дошкільної та початкової ланок. Виключення з інваріантної частини будь-якої з освітніх ліній порушує цілісність розвитку дитини на рівні дошкільної освіти і наступність її в початковій школі.

Організація життєдіяльності дітей з урахуванням освітніх ліній, що включені до інваріантної складової, дає змогу забезпечити належний рівень соціально-особистісного розвитку дітей раннього та дошкільного віку в структурі неперервної освіти.

Дотримання змісту, взаємозв'язку та логічної послідовності реалізації освітніх ліній Базового компоненту забезпечується та відображається у блочно-тематичному плануванні освітнього процесу.

З метою підвищення якості освітнього процесу у 2022/2023 навчальному році в ЗДО продовжується робота колективу щодо удосконалення основних завдань з безпеки життєдіяльності, охорони життя і збереження здоров'я дошкільників шляхом створення сучасного розвивального середовища для дітей з особливими потребами, а саме :

Назва групи (вікова група)	Інноваційна технологія	Автор(и) технології
Група №1 (МОЛОДШИЙ дошкільний вік)	Програма розвитку дітей дошкільного віку зі зниженим слухом «Стежки у світ»	авт. кол.: Жук В. В., Литовченко С. В., Максименко Н. Л. та ін.; 2013

Група №6 (старший дошкільний вік)	Програма розвитку глухих дітей дошкільного віку; Програма розвитку дітей дошкільного віку зі зниженим слухом «Стежки у світ»	за редакцією К.В. Луцько, 2013. авт. кол.: Жук В. В., Литовченко С. В., Максименко Н. Л. та ін.; 2013
Група №2 (старший дошкільний вік)	Програма розвитку глухих дітей дошкільного віку; Програма розвитку дітей дошкільного віку зі зниженим слухом «Стежки у світ»	за редакцією К.В. Луцько, 2013. авт. кол.: Жук В. В., Литовченко С. В., Максименко Н. Л. та ін.; 2013
Група №4 (старший дошкільний вік)	Програма розвитку глухих дітей дошкільного віку; Програма розвитку дітей дошкільного віку зі зниженим слухом «Стежки у світ»	за редакцією К.В. Луцько, 2013. авт. кол.: Жук В. В., Литовченко С. В., Максименко Н. Л. та ін.; 2013
Група №5 (старший дошкільний вік)	Програма розвитку глухих дітей дошкільного віку; Програма розвитку дітей дошкільного віку зі зниженим слухом «Стежки у світ»	за редакцією К.В. Луцько, 2013. авт. кол.: Жук В. В., Литовченко С. В., Максименко Н. Л. та ін.; 2013
Група №7(середній дошкільний вік)	Корекційна робота з розвитку мовлення дітей п'ятого року життя з фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення. Програмно-методичний комплекс; Корекційна робота з	авт... Рібцун Ю.В

	розвитку мовлення дітей четвертого року життя із загальним недорозвиненням. Програмно – методичний комплекс	
--	--	--

Перед педагогами нашого закладу сьогодні стоїть завдання – організувати таку діяльність, яка б ставила дитину перед необхідністю спрямувати свої розумові зусилля на пошук і вибіркове використання наявних у неї знань і вмінь для розв’язання нового конкретного завдання. Наші вихователі спрямовують свої дії на формування у дітей значущої мотивації до пізнання, що і скеровує їхню пізнавальну активність, стимулює розвиток власних почуттів та інтересів. Чим цікавіша така діяльність, тим емоційніший її вплив і тим більший ефект вона дає.

Для реалізації окреслених завдань педагоги нашого дитячого садка широко використовують інноваційні технології, цікаві нетрадиційні методики. Тому важливою ланкою роботи методичного кабінету є впровадження в освітній процес інноваційних технологій.

Педагогіви ЗДО № 240, які використовуються для підвищення результативності навчально-виховного процесу.

П.І.П.	Назва роботи, короткий зміст (анотація до матеріалів)
Зейналова І.П., вчитель- дефектолог ЗДО №240	«Особливості роботи з дітьми зі складними вадами» Поданий теоретичний та практичний матеріал стане у нагоді вихователям-методистам та вихователям з організації освітнього процесу.
Дрига О.В., вихователь- методист ЗДО №240	Розвиток мовлення дошкільників шляхом різних видів переказу. Поданий теоретичний та практичний матеріал стане у нагоді вихователям при організації освітнього процесу з розвитку мовлення та мовленнєвої компетентності дошкільників.
Калиній С.Л., вчитель- дефектолог ЗДО №240	«Методи і прийоми формування правильної звуковимови у дошкільників» Забезпечення різнобічного розвитку дітей дошкільного віку відповідно до її індивідуальних, культурних потреб, її задатків, нахилів, здібностей.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Очікуваними результатами освітнього процесу є набуття компетентностей, що визначені за усіма освітніми лініями Базового компонента та комплексними і парціальними програмами, за якими здійснюється освітній процес.

Набуття різних видів компетентностей дитиною дошкільного віку відбувається в різних видах діяльності (ігровій – провідній для дітей дошкільного віку); руховій; природничій; предметній; образотворчій; музичній; театральній; літературній; сенсорно-пізнавальній; мовленнєвій; трудовій і вимагає практичного засвоєння дитиною системи елементарних знань про себе та довкілля, моральних цінностей, уміння доречно застосовувати набуту інформацію. На кінець навчального року формується модель випускника кожної групи.

Рівень сформованості компетентностей різних вікових груп з'ясовується у процесі здійснення моніторингу рівня засвоєння програмового матеріалу дітьми раннього та дошкільного віку, отримання антропометричних даних та встановлення рівня нервово-психічного розвитку дітей раннього віку в процесі спостереження за життєдіяльністю дітей.

Для здійснення моніторингу якості освітнього процесу в ЗДО використовують методичні рекомендації «Моніторинг якості дошкільної освіти» (КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», 2013 р.).

Інструментарієм здійснення моніторингу є: карти спостереження, кваліметричні моделі, що використовуються в межах регіональних моніторингових дослідженнях та кваліметрична модель Єльнікової Г.В. (лист МОНУ від 06.11.2015 № 1/9-535 «Щодо визначення рівня розвитку дитини старшого дошкільного віку за допомогою кваліметричної моделі»). За результатами здійснення моніторингових процедур педагоги планують корекційну діяльність з дітьми раннього та дошкільного віку, а також індивідуальну роботу.

ЗДО здійснює планування методичної роботи також з урахуванням цих результатів.

Розділ III

Форми організації освітнього процесу

Відповідно до Закону України «Про дошкільну освіту» освітня програма ЗДО визначає мету, завдання освітнього процесу на навчальний рік, а також форми його організації.

Термін навчання. Навчальний рік у комунальному закладі «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №240 Харківської міської ради» починається 1 вересня 2022 року і закінчується 31 травня 2023 року, оздоровчий період (під час якого освітня робота здійснюється відповідно до інструктивно-методичних рекомендацій Міністерства освіти і науки України – з 1 червня по 31 серпня 2023 року).

Упродовж навчального року для дошкільників будуть проводитись канікули, під час яких заняття з вихованцями не проводяться, крім фізкультурно-оздоровчої та художньо-продуктивної діяльності. Орієнтовні терміни проведення канікул: літні – з 1 червня до 31 серпня 2023 року (92 календарних дні), осінні – з 25 жовтня до 31 жовтня 2022 року (7 календарних днів), зимові – з 2 січня до 11 січня 2023 року (10 календарних днів), весняні – з 1 квітня до 10 квітня 2023 (10 календарних днів).

(Додаток 1,2).

Робочий навчальний план ЗДО включає інваріантну та варіативну складову.

Організоване навчання у формі занять в дистанційному режимі проводиться згідно з наказом Міністерства освіти і науки від листом МОН України №1/8504-22 від 27.07.2022 «Про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2022/2023 навчальному році» та на підставі листа Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 № 466 (із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства освіти і науки № 660 від 01.06.2013, № 761 від 14.07.2015, № 1115 від 08.09.2020) «Про затвердження Положення про дистанційне навчання», починаючи з 3-го року життя. Зміст інваріантної складової Базового компонента дошкільної освіти забезпечується через чинні програми розвитку дітей дошкільного віку відповідно до листа Міністерства освіти і науки України “Про переліки навчальної літератури, рекомендованої Міністерством освіти і науки України для використання у закладах освіти у 2022/2023 навчальному році”.

Тривалість занять становить:

- у I молодшій групі – до 8 хвилин;
- у II молодшій групі – до 10 хвилин;
- у середній групі – до 12 хвилин;
- у старшій групі – до 15 хвилин.

Режим роботи комунального закладу «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №240 комбінованого типу Харківської міської ради» для груп повного дня: 9 груп- з 7.45 до 16.45 5 разів на тиждень, 3 групи – 7.00-19.00 5 разів на тиждень, 1 група – 7.45-18.15 5 разів на тиждень .

№ з/п	Номер групи	Вік дітей	Режим роботи	Термін перебування дітей
1	№ 9	ранній вік	7 ⁰⁰ - 19 ⁰⁰	12-х годинне перебування
2	№1	молодший дошкільний вік	7 ⁴⁵ – 16 ⁴⁵	9-ти годинне перебування
3	№ 10	середній дошкільний вік	7 ⁴⁵ – 16 ⁴⁵	9-ти годинне перебування
4	№ 5	старший дошкільний вік	7 ⁴⁵ – 19 ⁰⁰	12-ти годинне перебування
5	№ 7	середній дошкільний вік	7 ⁴⁵ – 16 ⁴⁵	9-ти годинне перебування
6	№ 8	старший дошкільний вік	7 ⁴⁵ – 16 ⁴⁵	9-ти годинне перебування
7	№ 2	старший дошкільний вік	7 ⁴⁵ – 16 ⁴⁵	9-х годинне перебування
8	№ 3	старший дошкільний вік	7 ⁴⁵ – 18 ¹⁵	10,5-ти годинне перебування

9	№ 4	старший дошкільний вік	7 ⁴⁵ – 16 ⁴⁵	9-ти годинне перебування
10	№ 6	старший дошкільний вік	7 ⁰⁰ - 19 ⁰⁰	12-ти годинне перебування

З метою досягнення очікуваних результатів навчання (набуття компетентностей) у 2022/2023 навчальному році педагогами закладу будуть проводитися різні форми організації освітнього процесу, у тому числі заняття різних типів. Для якісної організації освітнього процесу проводяться такі заняття (за типами):

- інтегровані (з усіма дітьми групи);
- підгрупові (до 5 дітей);
- індивідуальні (1-4 дитини).

За дидактичними цілями у всіх вікових групах організуються такі види занять:

- заняття із засвоєння дітьми нових знань;
- заняття із закріплення і систематизації досвіду дітей;
- контрольні заняття.

За специфікою поєднання змісту та форм роботи в межах заняття проводяться такі заняття:

- інтегровані;
- комплексні.

З метою забезпечення наступності з початковою ланкою освіти поширеним типом занять у поточному навчальному році у всіх вікових групах будуть інтегровані заняття у рамках блочно-тематичної організації освітнього процесу. Види інтегрованих занять:

- з соціально-природознавчої тематики;
- з пріоритетом інтелектуально-мовленнєвих завдань;
- з пріоритетом логіко-математичних завдань;
- заняття художнього циклу.

Інтеграція сприяє значному скороченню організованих форм навчальної діяльності та істотно знижує навчальне навантаження на дітей.

Освітня діяльність у групах планується як у I-й, так і у II-й половині дня відповідно до розкладу занять на тиждень. У другій половині дня плануються заняття з художньо-продуктивної діяльності та фізичного розвитку. Весь освітній процес організовується диференційовано з урахуванням віку і індивідуальних особливостей дітей.

У ЗДО планування освітнього процесу здійснюється за режимними моментами та блочно-тематичним принципом, що забезпечує змістовну цілісність, системність, послідовність, ускладнення та повторення програмного матеріалу.

Для програмно-методичного забезпечення освітнього процесу використовуються навчальні видання, рекомендовані Міністерством освіти і науки України для використання в дошкільних навчальних закладах у 2022/2023 навчальному році.

Реалізація змісту освітньої програми здійснює команда педагогів: завідувач, вихователь-методист, вихователі, музичні керівники, практичний психолог, та сестри медичні старші.

Блочно-тематичне планування освітнього процесу є одним із ефективних інструментів реалізації принципу інтеграції й сприяє кращому засвоєнню знань, умінь і практичних навичок дошкільників з відповідної теми, яка пропонується для вивчення і закріплення протягом одного-двох тижнів. Інтеграція – це шлях і спосіб формування у дітей цілісної картини світу.

Тип заняття обирає та уточнює вихователь, музичний керівник самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених в освітніх програмах. Рівномірно розподіляються види активності за основними видами діяльності протягом дня в залежності від бажань та інтересу дітей. Окрім занять, проводяться інші форми спеціально організованої освітньої діяльності:

- ігри (дидактичні, сюжетно-рольові, рухливі, театралізовані, ігри з піском та водою та ін.);
- спостереження;
- пошуково-дослідницька діяльність;
- екскурсії;
- театралізована діяльність;
- трудова діяльність;
- тощо.

Крім спеціально організованої освітньої діяльності, передбачається самостійна діяльність дітей: ігрова, художня, фізична.

За окремим планом педагоги здійснюють індивідуальну роботу з дітьми.

Фізичне виховання дітей передбачає проведення:

- ранкової гімнастики;
- гімнастики пробудження;
- занять фізичною культурою;
- рухливих ігор та ігор спортивного характеру;
- загартування;
- фізкультурних хвилинок під час занять;
- фізкультурних пауз між заняттями;
- фізкультурних комплексів під час денної прогулянки (пішохідний перехід);
- оздоровчих заходів.

Організоване навчання у формі фізкультурних занять проводиться з раннього віку.

За окремим планом у закладі організовується оздоровлення дітей, під час якого освітній процес організовується в наступних формах:

- ранкова гімнастика та гімнастика пробудження;
- дозований біг, ходьба по траві, піску, по «доріжці здоров'я», обливання ніг прохолодною водою;
- рухливі та спортивні ігри;
- процедури прийняття сонячних та повітряних ванн;
- екскурсії, цільові прогулянки;
- продуктивні види діяльності;
- ігри з водою, піском;
- конструкторські та творчі ігри;
- пошуково-дослідницька діяльність;
- організація трудової діяльності;
- літературні розваги, конкурси малюнків;
- змагання, різноманітні конкурси, естафети.

З метою забезпечення єдиних вимог і наступності сімейного і суспільного виховання, надання психолого-педагогічної допомоги батькам або особам, які їх замінюють, підтримки різнобічного розвитку дітей, в ЗДО організована робота з батьками.

Основні форми діяльності:

- організація лекторіїв, індивідуальних і групових консультацій для батьків або осіб, які їх замінюють;
- організація заочного консультування через листування, в телефонному режимі, через організацію роботи сайту закладу дошкільної освіти.

Здійснюється консультативна допомога батькам або особам, які їх замінюють, із питань:

- соціалізації дітей дошкільного віку, які виховуються в умовах сім'ї;
- вікових, психофізіологічних особливості дітей;
- психологічної готовності до навчання у школі;
- профілактики відхилень у фізичному, психічному і соціальному розвитку дітей дошкільного віку, які виховуються в умовах сім'ї;
- організації ігрової діяльності;
- організації харчування дітей вдома;
- створення умов для загартування і оздоровлення;
- соціального захисту дітей із різних категорій сімей.

Робота з батьками або особами, які їх замінюють і дітьми (віком від 3 до 5 років) проводиться підгрупами та індивідуально за річним планом роботи. Організація психолого-педагогічної допомоги батькам або особам, які їх замінюють, будується на основі інтеграції діяльності: вихователів, практичного психолога, медичного працівника.

Також з метою поширення серед батьків психолого-педагогічних та фізіологічних знань про дітей раннього та дошкільного віку, доступності

здобуття дошкільної освіти педагогічний колектив ЗДО здійснює соціально-педагогічний патронат сімей, діти яких за станом здоров'я та інших причин не відвідують ЗДО, але проживають на його території обслуговування.

Розділ IV

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти Відповідно частини 3 ст. Закону України «Про освіту» у ЗДО №240 сформовано систему внутрішнього забезпечення якості освіти, яку схвалено педагогічною радою закладу (протокол №1 від 31.08.2022 року).

Внутрішня система забезпечення якості освіти створюється відповідно до статті 41 Закону України «Про освіту». Вона включає:

- оприлюднені критерії, правила та процедури оцінювання освітньої діяльності та управлінських процесів у закладі освіти;
- політики та процедури забезпечення якості освіти;
- систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу;
- інші процедури та заходи, що визначаються спеціальними законами або документами закладу освіти.

Згідно зі статтею 20 Закону України «Про дошкільну освіту» педагогічна рада закладу дошкільної освіти формує систему та затверджує процедури внутрішнього забезпечення якості освіти, зокрема систему та механізми забезпечення академічної доброчесності.

Внутрішня система забезпечення якості освіти створюється відповідно до рекомендацій Міністерства освіти і науки України, Державної служби якості освіти України з урахуванням: цілей та пріоритетів розвитку закладу дошкільної освіти; типу закладу, місцезнаходження, умов діяльності.

До розбудови внутрішньої системи якості освіти залучаються усі учасники освітнього процесу.

Мета внутрішньої системи забезпечення якості освіти: постійне та послідовне підвищення якості освіти на основі відстеження динаміки показників освітньої діяльності та освітніх процесів у ЗДО.

Завдання внутрішньої системи забезпечення якості освіти:

1. Визначення пріоритетних напрямів та показників для оцінювання освітньої діяльності, управлінських процесів у ЗДО.
2. Здійснення вимірювання показників освітньої діяльності та управлінських процесів у ЗДО та оцінка їх динаміки.
3. Визначення шляхів підвищення якості освіти за результатами оцінювання показників освітньої діяльності та освітніх процесів.
4. Надання допомоги учасникам освітнього процесу щодо підвищення якості освіти.

Напрями, показники, методи збору інформації для оцінювання

якості освітньої діяльності та управлінських процесів у ЗДО

Напрями, показники для оцінювання освітніх і управлінських процесів у ЗДО доцільно визначати за результатами аналізу діяльності закладу освіти за минулий навчальний рік та анкетування педагогічних працівників, батьків вихованців щодо якості провадження освітньої діяльності в ЗДО.

Моніторинг здійснюється на основі вимог Базового компонента дошкільної освіти України, освітніх програм і річного плану ЗДО. З метою виявлення динаміки, тенденцій і закономірностей та прогнозування подальшого розвитку дитини дошкільного віку у ЗДО №240 організовується та проводиться педагогічний моніторинг, який проводиться в вересні 2022 року – початковий моніторинг (для виявлення напрямку і корекції освітньої роботи з дітьми, медико-соціального, психолого-педагогічного); у січні 2023 року – поточний моніторинг (для визначення динаміки розвитку вихованців, перегляд відкритих занять); у квітні 2023 року – підсумковий моніторинг (підбиття підсумків життєдіяльності дошкільників за тривалий період, визначення рівня досягнень дітей та виконання освітніх програм, перегляд підсумкових занять).

Матеріали щодо організації і проведення моніторингу досягнень дітей дошкільного віку згідно з Базовим компонентом дошкільної освіти України, показники досягнень дітей, діагностичний інструментарій, методику обстеження, характеристику рівнів засвоєння програмових вимог розроблено відповідно до методичного посібника "Моніторинг досягнень дітей дошкільного віку згідно з Базовим компонентом дошкільної освіти: методичний посібник" (за загальною редакцією Т. В. Киричук, О. М. Кулик, Н. М. Шаповал. – Тернопіль: Мандрівець, 2021р.), а саме:

Зміни та доповнення до напрямів, показників, методів збору інформації для оцінювання якості освітньої діяльності й управлінських процесів у ЗДО схвалюються відповідним рішенням педагогічної ради та затверджуються наказом керівника закладу.

Таблиця

Напрями, показники, методу збору інформації для оцінювання якості освітньої діяльності та управлінських процесів у ЗДО №240

Напрямок оцінювання	Показники	Методи збору інформації	Термін проведення
Освітнє середовище	Забезпечення ЗДО (спортивного, музичного залів, груп) обладнанням відповідно до Типового переліку	Спостереження	
	Забезпечення навчально-наочними посібниками та іграшками відповідно до Типового переліку	Спостереження	
	Стан території та приміщень.	Спостереження,	

	Відповідність санітарно-гігієнічним вимогам	вивчення документації	
	Дотримання вимог безпеки життєдіяльності вихованців та охорони праці працівників	Спостереження, вивчення документації	
	Створення умов для дітей зособливими потребами	Спостереження, вивчення документації	
Освітня діяльність	Якість планування в ЗДО	Вивчення документації	
	Діяльність керівника ЗДО	Опитування, вивчення документації	
	Система внутрішнього моніторингу	Вивчення документації	
	Організація та здійснення освітнього процесу в ЗДО	Спостереження вивчення документації	
	Рівень реалізації компетентнісного підходу	Спостереження оцінка, вивчення документації	
	Діяльність вихователя	Спостереження, вивчення документації	
	Організація та здійснення методичної роботи	Вивчення документації	
	Співпраця з батьками вихованців	Опитування, вивчення документації	
Результати освітньої діяльності	Рівень засвоєння вихованцями старших груп вимог БКДО за освітніми лініями	Спостереження	

Основні політики забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти в ЗДО

Основними політиками забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти в ЗДО є:

- забезпечення публічної інформації про діяльність закладу освіти (ст. 30 Закону України «Про освіту»);

- дотримання принципів академічної доброчесності у діяльності педагогічних працівників (ст. 42 Закону України «Про освіту»);
- запобігання та протидія булінгу (цькуванню);
- створення умов щодо професійного зростання педагогічних працівників (постанова Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників (зі змінами).

Основні процедури вивчення якості освітньої діяльності в ЗДО

Основними процедурами вивчення якості освітньої діяльності в ЗДО визначено:

- відстеження рівня розвитку дітей старшого дошкільного віку відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти;
- внутрішній моніторинг якості освіти;
- самооцінювання освітньої діяльності.

Відстеження рівня розвитку дітей старшого дошкільного віку здійснюється відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти.

Для забезпечення об'єктивності та достовірності даних важливо дотримуватись принципів академічної доброчесності, у тому числі справедливого оцінювання.

Внутрішній моніторинг якості освіти здійснюється відповідно до статті 48 Закону України «Про освіту», наказу Міністерства освіти і науки України від 16.01.2020 №54 «Про затвердження Порядку проведення моніторингу якості освіти». Для проведення внутрішнього моніторингу розробляється відповідна програма.

Самооцінювання освітньої діяльності включає :

- самооцінку показників освітньої діяльності та управлінських процесів у ЗДО;
- оцінювання педагогічними працівниками своєї діяльності.

Очікувані результати щодо реалізації системи внутрішнього забезпечення якості освіти

1. Отримання об'єктивних даних про якість освітньої діяльності та управлінських процесів у ЗДО.
2. Підвищення якості освіти в ЗДО на основі прийняття ефективних управлінських рішень.
3. Створення атмосфери довіри до ЗДО серед педагогічних працівників та батьків вихованців.

Освітня програма ЗДО №240 забезпечує досягнення дітьми результатів навчання (набуття компетентностей), визначених Базовим компонентом дошкільної освіти.

Основні показники, що характеризують найістотніші сторони розвитку дитини напередодні вступу до школи:

- сформовані основні фізичні якості, рухові уміння, культурно-гігієнічні, оздоровчі навички та навички безпеки життєдіяльності;
- сформований позитивний образ «Я», створена база особистісної культури дитини;
- сформовані базові якості особистості: довільність, самостійність і відповідальність, креативність, ініціативність, свобода поведінки і безпечність, самосвідомість, самооцінка;
- сформовані навички соціально визнаної поведінки, вміння орієнтуватись у світі людських взаємин, готовності співпереживати та співчувати іншим;
- сформований інтерес та вміння розуміти інших, бажання долучатися до спільної діяльності з однолітками та дорослими, вміння оцінювати власні можливості, поважати бажання та інтереси інших людей, узгоджувати свої інтереси, бажання, дії з іншими членами суспільства;
- сформовані уявлення про належність до народу України, про традиції та свята українців, поняття про патріотизм та любов до рідної країни.
- сформовані уявлення про природу планети Земля та Всесвіт;
- розвинута емоційно-ціннісна відповідальність екологічного ставлення до природного довкілля, сформовані навички дотримання правил природокористування;
- сформована готовність включатись у практичну діяльність, що пов'язана з природою;
- сформоване почуття краси в її різних проявах, ціннісне ставлення до змісту предметного світу та світу мистецтва;
- розвинуті творчі здібності;
- сформовані елементарні трудові, технологічні та художньо-продуктивні навички, самостійність, культура та безпека праці;
- сформовані навички культури споживання;
- розвинуті творчі здібності, самостійність, ініціативність, організованість в ігровій діяльності та сформований стійкий інтерес до пізнання довкілля і реалізації себе в ньому;
- сформоване вміння будувати дружні, партнерські стосунки та ігрові об'єднання за інтересами;
- сформовані доступні уявлення, еталони, що відображають ознаки, властивості та відношення предметів і об'єктів навколишнього світу;
- сформована здатність застосовувати отримані знання у практичній діяльності, володіти способами пізнання дійсності;
- розвинуте наочно-дієве, наочно-образне, словесно-логічне мислення;
- сформований інтерес до пошуково-дослідницької діяльності;
- сформовані елементарні математичні уявлення, цілісна картина світу;
- сформована компетентна поведінка в різних життєвих ситуаціях;
- сформована культура мовлення та спілкування;
- засвоєні навички володіння елементарними правилами користування мовою у різних життєвих ситуаціях;
- сформовані загально-навчальні уміння: розуміє мету діяльності, планує і виконує необхідні дії, контролює та оцінює свої результати;

- сформовані організаційні вміння: уміє організовувати робоче місце, орієнтується в часі, виконує вказівки педагога, доводить роботу до кінця, вміє працювати з посібниками;
- спостерігається прагнення до утвердження у новій соціальній ролі – школяра.

Очікувані результати щодо реалізації системи внутрішнього забезпечення якості освіти

1. Отримання об'єктивних даних про якість освітньої діяльності та управлінських процесів у ЗДО.
2. Підвищення якості освіти в ЗДО на основі прийняття ефективних управлінських рішень.
3. Створення атмосфери довіри до ЗДО серед педагогічних працівників та батьків вихованців.